

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-12604

Chișinău

28 decembrie 2022

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

Ref. la nr.07-6112 din 28.11.2022

În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct. 34 subpct.2) lit. b) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 6 decembrie anul în curs a examinat și *a susținut cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor analiza impactului de reglementare la proiectul de lege pentru modificare Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.*

Extrasul din Procesul-verbal nr. 40 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 6 decembrie 2022 se anexează.

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2022.12.28 14:22:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 40
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

6 decembrie 2022

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Victor Baci	-	consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova
Eugen Dațco (e-mail)	-	director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Cristina Țișcul	-	Asociația Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	-	director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Eugen Cozmulici	-	manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Diana Russu	-	șef al Direcției susținere și promovare a membrilor CCI a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie
Ion Rusu	-	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Valentina Chiper	-	șef al Secției reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev	-	șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagornîi	-	șef al Direcției politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	-	șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Corina Cristea (e-mail)	-	șef adjunct al Direcției avizare acte normative, Ministerul Justiției
Svetlana Nunu	-	consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice:

Cezar Iliș	-	consultant principal, Ministerul Economiei
Vladimir Rusnac	-	Director adjunct, piața de capital CNPF

Oleg Zloi	- Ministerul Afacerilor Interne
Corina Ajder	- Secretar de Stat Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Nicolae Magdîl	- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Veaceslav Șipitca	- Secretar de Stat Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Experți ai Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dnii Oleg Chelaru, Victor Ermurachi, Nicolae Boțan

S-a aprobat agenda ședinței cu 5 subiecte.

**Examinarea analizei impactului de reglementare
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2019
cu privire la eficiența energetică**

Autor: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Au luat cuvântul:

DI Nicolae Magdîl

A menționat că elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii cu privire la eficiența energetică, în redacția nouă, propuse în Analiză a Impactului de Reglementare are la bază necesitatea îmbunătățirii și consolidării cadrului juridic național cu incidență în domeniul eficienței energetice, care s-ar răsfrânge asupra tuturor sectoarelor economiei naționale, în special cele de consum.

Elaborarea proiectului de lege este elaborat având la bază necesitatea armonizării cadrului normativ național la prevederile aquisului comunitar prin transpunere a *Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică*¹, după cum a fost adaptată prin *Decizia D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice*.

Printre principalele cauze care justifică elaborarea proiectului:

- Necesitatea creării cadrului juridic pentru aprobarea Țintelor naționale pe domeniul eficienței energetice, dar și al energiei regenerabile și GES pentru orizontul de timp 2030, precum și a elaborării unui plan integrat în domeniul energiei și climei;
- Extinderea perioadei pentru care va exista obligația economiilor noi și anuale de energie
- Reconfirmarea posibilității generării unor noi economii de energie în baza schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor alternative sau printr-o combinație a acestora;
- Necesitatea consolidării rolului de sector exemplu al sectorului clădirilor publice
- Completarea regulilor existente privind contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, încălzirii, răcirii și alimentării cu apă caldă menajeră;
- Stabilirea obligațiilor furnizorului de resurse energetice în raport cu consumatorul final de facturare a consumului, precum și a informației prezentate acestuia.

¹ Versiunea electronică a Directivei poate fi accesată pe platforma EURLEX - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32018L2002>

Menționează ca AIR a fost consultat și plasat pe pagina Ministerului, a fost expediat în adresa persoanelor interesate, au fost recepționate avize, care au fost luate în considerare.

Solicită susținerea analizei impactului de reglementare.

DI Oleg Chelaru

A menționat că Analiza de impact în cauză a fost examinată cu scopul de a identifica nivelul de corespundere a acesteia cu principiile și cerințele de formă și conținut prevăzute de Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.23 din 18.01.2019.

La definirea problemei se recomandă de a fi revizuit acest compartiment:

- La litera a) de a revizui textul pentru a corespunde Metodologiei AI în special de a determina clar și concis (într-o frază) problema sau problemele care urmează să fie soluționate. Se recomandă la definirea problemei de a ține cont că armonizarea cu aquis comunitar reprezintă o argumentare/justificare a intervenției statului din perspectiva ministerului, or armonizarea legislației nu este o problemă în sensul Metodologiei AIR. Aici urmează de evidențierea, analiza și descrierea problemelor din perspectiva societății, mediului de afaceri și consumatorilor. Problema care trebuie să o identifice autorii ține de descrierea situației nedorite, care deranjează și face inadmisibilă admiterea ei de mai departe, adică ce anume nu e bine astăzi în lipsa țintei de eficiență energetică pentru anul 2030; Lipsa obligației referitoare la noi economii de energie; Lipsa obligației de elaborare și aprobare a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă; Lipsa obligației de renovare anuală a unei suprafețe a clădirilor deținute de autoritățile publice centrale; lipsa contorizării ș.a. identificate ca probleme în capitolul 3, lit.b). Astfel definind clar problema/probleme legate de eficiența energetică la lit.a) acesta urmează a fi descrise cu date concrete la lit.b);

- Urmare analizei constatăm că autorii în acest capitol se referă mai mult la măsuri și acțiuni care urmează a fi întreprinse și mai puțin se descriu PROBLEMELE, cauzele și efectele acestora. Prevederile proiectului cu soluțiile/acțiunile (Introducerea obligației de elaborare și aprobare a PNIEC până la 30 iunie 2024; Transferul prevederilor cu privire la elaborarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung în Legea privind performanța energetică a clădirilor nr. 128/2014; Introducerea obligațiilor referitoare la economiile anuale de energie și obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate, Contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, energiei termice etc.) necesită a fi identificate și descrise în capitolul 3 Identificarea Opțiunilor (descrierea opțiunii recomandate). Astfel, în acest capitol fapt se va arăta că necesitatea intervenției statului reiese nu numai din angajamente și obligațiuni de armonizare cu aquis-ul comunitar, ci că sectorul real, piața necesită asemenea intervenție.

- Se recomandă revizuirea cauzelor problemei deoarece întreprinderea de acțiuni și necesitatea de armonizare nu pot fi numite ca cauze ale problemelor menționate în acest capitol.

La compartimentul stabilirea obiectivelor, autorii stabilesc acțiunile care cuprind proiectul. Cum este menționat supra soluțiile care se conțin în proiect se descriu în Cap. 3 - descrierea opțiunii recomandate. La stabilirea obiectivelor trebuie de dat răspuns spre ce se tinde sau unde se dorește să se ajungă prin promovarea acestor soluții. Potrivit Metodologiei obiectivele trebuie să fie măsurabile, realiste, expuse cuantificat și fixate în timp.

În capitolul identificarea opțiunilor la descrierea opțiunii recomandate informația și tabelele pot fi utilizate la descrierea problemelor (lit.b) conform recomandărilor de mai sus.

Analiza impacturilor opțiunilor. Autorii au efectuat anumite estimări ce ține de impactul acestei intervenții a statului, însă, se recomandă de adus careva cifre/estimări legate de contorizarea inteligentă și facturarea consumului de resurse energetice, cheltuieli suportate de operatori, inclusiv careva prognoze legate de creșterea sau scăderea tarifelor, economie de energie de consumatori.

Se recomandă revizuirea indicatorilor de performanță de la Cap. Implementarea și Monitorizarea.

În partea ce ține de consultările publice. La fel un aspect important în cazul reglementărilor care se impun în procesul de armonizare sunt consultările cu mediul de afaceri. Autorii au efectuat astfel de consultare, însă la litera c) autorii au inclus câteva obiecții la un număr mic din chestionați/consultați asupra AIR. Recomandarea e să fie inclus mai clar poziția tuturor părților interesate consultate vizavi și de intervenția propusă.

S-a decis: analiza de impact se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (11 - se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 2 - se susține).

Președintele Grupului de lucru

Roman CAZAN

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-433

Chișinău

„ 17 ” ianuarie 2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 07-172 din 12 ianuarie 2023/număr unic 910/MIDR/2022

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prevăzut de Obiectivul 8.4 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.01.17 13:15:53 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. R. Marcinschi, 250414

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 05-01/40-07 din 19 ianuarie 2023

La 07-172 din 12 ianuarie 2023

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

*Aviz la Proiectul de Hotărâre de Guvern privind
aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică*

e-mail:
secretariat@midr.gov.md
denis.bosii@midr.gov.md

Biroul Național de Statistică comunică lipsa de obiecții și propuneri la proiectul de Hotărâre de Guvern *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022)*.

Totodată, în *Proiectul analizei impactului la proiectul de lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică* propunem actualizarea datelor statistice privind consumul final de energie cu datele disponibile pentru anul 2021 (pag. 17, Tabel.1 *Conversia obligației de economii de energie în valori absolute*).

Anexă: Proiectul analizei impactului la proiectul lege pentru modificarea Legii Nr. 139 din 19.07.2018 cu privire la eficiența energetică ajustat (pag.17, Tabel.1).

Iurie MOCANU,
Director general adjunct

Digitally signed by Mocanu Iurie
Date: 2023.01.19 15:52:25 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Galina ERMURACHI,
Tel. 067770045

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, mun. Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, nr. 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

tel.: +373 22 50 46 54, fax: +373 22 21 22 59, e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

25.01.2023
07-172

Nr. 01/0048
12.01.2023

**Ministerului Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

Ca urmare a examinării demersului dvs. nr. 07-172 din 12.01.23, Agenția Servicii Publice a examinat în limita atribuțiilor funcționale proiectul de hotărâre a guvernului *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică* (nr. unic 910/MIDR/2022) și vă comunică următoarele:

La Proiectul Legii

La pct. 25, articolul 18¹ se propune modificarea alin.(2) și anume sintagma „*având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde*” cu „*având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare albă și simboluri de culoare verde*”.

Model

Ținem să menționăm că metoda propusă pentru confecționarea plăcilor de înmatriculare pentru vehiculele electrice nu va duce la cheltuieli suplimentare, doar urmează să fie achiziționat filmul de termotransfer de culoare „Verde”.

Director

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2023.01.25 12:42:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mircea EȘANU

str. Alecu Russo 1, bloc A1, of. 163, MD-2068, Chișinău
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Pagina web: www.mepiu.md

1, Alecu Russo str., block A1, of. 163, Chisinau, MD-2068
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Web page: www.mepiu.md

Nr. 12/1-463 din 23 decembrie 2022

Document:	Notă informativă
În atenția:	Domnului Constantin Borosan, Secretar de Stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)
Subiect:	Proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova”

În contextul implementării Proiectului “Eficiența Energetică în Republica Moldova” (în continuare Proiect), conform Ordinului MIRD nr. 139 din 09 august 2022, a fost instituită Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP) pentru coordonare, management, monitorizare și evaluare a tuturor aspectelor de implementare a Proiectului, inclusiv managementul financiar, tehnic, achiziții de bunuri, lucrări și servicii, aspecte de mediu și sociale, aspecte juridice și comunicare.

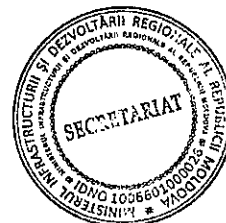
Astfel, conform ordinului menționat mai sus, în vederea respectării cerințelor Acordurilor de Finanțare semnat cu BEI și pentru buna implementare a Proiectului, componența UIP a fost constituită din:

1. Coordonatorul de proiect;
2. Specialist financiar;
3. Specialist achiziții;
4. Specialist monitorizare, evaluare și raportare;
5. Specialist aspecte de mediu;
6. Specialist eficiență energetică;
7. Specialist aspecte sociale;
8. Specialist juridic;
9. Specialist comunicare și informare publică;
10. Inginer construcții civile;
11. Inginer mecanic.

Drept urmare, în vederea asigurării remunerării echipei UIP, UCIPE a identificat și solicitat resurse financiare necesare pentru remunerarea personalului în valoare de 6332,0 mii lei pentru anul 2023.

Totodată, UCIPE este responsabilă pentru asigurarea resurselor necesare implementării Proiectului, care, pe lângă cheltuielile de remunerare, includ cheltuieli de asigurare a personalului implicat cu spații de lucru dotate cu echipament și mobilier, cheltuieli de transport, precum și alte cheltuieli operaționale.

Astfel, pentru anul 2023, în scopul implementării Proiectului dat, a fost solicitată aprobarea Contribuției Guvernului în valoare totală de 7725,0 mii lei.

Din informația privind Limitele de resurse și cheltuieli pe programe pentru anul 2023 ajustate de Ministerul Finanțelor, limita de cheltuieli pentru acest Proiect a fost redusă până la 2000,0 mii lei, dintre care pentru remunerarea personalului sunt 1332,0 mii lei. Suma respectivă poate acoperi trei unități de personal cu normă plină, care nu pot fi cumulate cu alte proiecte și două unități de personal cu jumătate de normă pentru o perioadă de șase luni.

În acest context, UCIPE își exprimă îngrijorarea în ce privește capacitatea de implementare a proiectului în limitele bugetului ajustat și solicită respectuos suportul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în vederea revizuirii deciziei Ministerului Finanțelor și aprobării limitei totale de cheltuieli a Proiectului în mărime de 7725,0 mii lei pentru anul 2023.

Cu respect,

Director

Aurelia SAMSON

Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”

Republica Moldova, 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 168
tel. (+373-231) 53-359, 88-359,
E-mail: office@cet-nord.md, www.cet-nord.md
IBAN: MD39VI022510100000013MDL
BC VICTORIABANK SA, filiala nr.1
mun. Bălți, BIC VICBMD2X740
IDNO 1002602003945, Capitalul social :117 074 300 lei

Nr. 100-08/1858 din 26.12.2022

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

În atenția: Doamnei Lilia Dabija, Secretar General

Referitor la: proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică

Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) intervenim cu următoarele obiecții și completări:

1. Definiția noțiunii „operator al sistemului de distribuție a energiei” urmează a fi completată cu trimitere la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, întrucât legea nominalizată reglementează principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, în special cu privire la producerea, distribuția și furnizarea energiei termice, iar prin noțiunea de „energie” se subînțelege toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie.

2. Modificarea denumirii articolului 16 și expunerea după cum urmează: „**Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei electrice, termice și a gazului natural**”, din considerentul că textul articolului nominalizat reglementează raporturi juridice inclusiv aferente evidenței și măsurării energiei termice.

3. La articolul 16¹ alin. (1) din proiectul de Lege, considerăm necesar de a fi substituit textul „Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarify” cu textul „Costurile sunt suportate de consumatorii finali sau de furnizor în corespundere cu prevederile Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”, fapt ce nu va contravine legilor sectoriale și metodologiilor tarifare.

4. Propunem revizuirea articolul 162 din proiectul de Lege, astfel încât să permită stabilirea unui termen rezonabil de punere în aplicare a prevederilor cu privire la repartitoarele de costuri, luând în considerare necesitatea asigurării preventive a cadrului tehnic și de reglementare bine definit pentru utilizarea datelor repartitoarelor de costuri la facturarea echitabilă a consumurilor de energie termică.

Mai mult ca atât, considerăm că este necesară o analiză tehnico-economică comparativă a implementării repartitoarelor de costuri în raport cu dezvoltarea sistemului de distribuție pe orizontală a energiei termice cu contorizare individuală la fiecare apartament.

5. Considerăm oportun de a exclude la „Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră” următoarele informații din categoria „Informațiilor minime conținute în factură” și care urmează a fi reflectate pe paginile web a furnizorilor sau în rapoartele de activitate a organului executiv care sunt publice:

„ (b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW;

(f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor.”

6. Propunem completarea art. 9 alin. (1) cu o nouă prevedere după cum urmează:
„i) stabilește mecanisme, scheme de sprijin și stimulente pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență”. Astfel, la nivel național, considerăm că ar fi oportun elaborarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării unor scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, având la bază experiența altor țări din Uniunea Europeană.

Implementarea unei scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență ar institui un mecanism transparent prin care se urmărește acoperirea diferenței dintre costul producerii energiei în cogenerare de înaltă eficiență și prețul de vânzare al acesteia, iar ca rezultat dezvoltarea capacităților de producere a energiei electrice livrate în sistemul energetic național.

**Director General interimar
al întreprinderii**

Digitally signed by Brînză Marian
Date: 2022.12.26 16:21:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Marian BRÎNZA

Societatea pe Acțiuni
„REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD”

MD 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180
„A” tel: +373 231 53100, fax: +373 231 53118
email: anticamera@rednord.md; www.rednord.md
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555

Nr. 8668-01/117 din 18.01 2023

Nr. 07-172 din 12.01 2023

Dnei Lilia DABIJA
Secretar General Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, nr.1, MD-2012

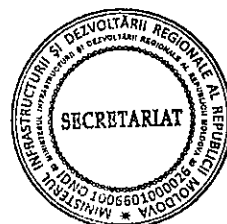
Stimate Doamnă Secretar General,

Prin prezenta, S.A. ”RED-Nord” informează că nu sunt propuneri la procedura de consultare publică a Proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Director general interimar

Romeo LOPOTENCU

Ex.: A.Mazur
Tel. 0231 5 31 56
e-mail: albert.mazur@rednord.md

S.A., Rețelele Electrice de Distribuție Nord

MD-3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180 "A",
e-mail: anticamera@rednord.md Tel./Fax. (0231) 5-31-00/5-31-18
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555
Cod IBAN MD70VI222400001171264MDL
BC "Victoriabank" SA fil. nr. 1 m. Bălți; Codul băncii VICBMD2X740

Nr. STP-12/2502 din 28.12.2022

La nr. 07-6490 din 14 decembrie 2022

**Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova**

MD-2012, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1

E-mail: secretariat@midr.gov.md

Pagina web: www.midr.gov.md

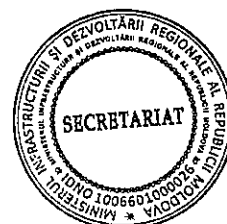
Prin prezenta, administrația S.A. „RED-Nord” a recepționat cererea dvs. nr.07-6490 din 14.12.2022 cu privire la avizarea Proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Vă comunicăm, că suntem de acord cu modificările propuse de Dvs.

Cu respect,

**Director Tehnic al
S.A. „RED-Nord”**

Viorel CORBU

Ex. I. Sorocan
0231 531 41

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007-9 din 18.01.2023
La nr. 07-172 din 12.01.2023

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale**

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat **proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prezentat spre avizare instituției, la etapa avizării repetate, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm următoarele obiecții și propuneri la proiectul de lege:**

La Art. I:

1. Luând în considerare că art.7² și 7³ din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, delimitează funcțiile ce țin de crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea unui sistem informațional de stat între posesorul și deținătorul acestuia. În context, considerăm necesară **completarea proiectului de lege cu norme clare prin care să fie desemnați posesorul și deținătorul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice** (în continuare - *SINEE*). Pornind de la competențele administrative ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (*MIDR*), ca organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și ale Agenției pentru Eficiență Energetică (*AEE*), în calitate de autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, stabilite în art.10 și, corespunzător, art.12 din Legea nr.139/2018, considerăm oportun ca funcțiile de posesor al *SINEE* să-i revină *MIDR*, iar funcțiile de deținător al acestui sistem informațional *AEE*. În această ordine de idei, propunem de completat proiectul, **după pct.10**, cu următorul amendament:

„la art.10 alin.(2), după lit.e) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) în calitate de posesor al Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional respectiv;”.

Concomitent, la **pct.12** din proiect, considerăm necesar de reformulat redacția propusă pentru **art.12 alin.(1) lit.q)**. Propunem ca atribuțiile respective ale *AEE* să fie expuse în două alineate distincte, după cum urmează:

„q) în calitate de deținător al Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional respectiv;

q¹) prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei rapoarte și informații privind implementarea politicilor naționale sectoriale, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea Planului național integrat privind energia și clima;”.

2. În conformitate cu art.7⁶ alin.(1) și alin.(2) lit.a) și c), coroborat cu art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003, documentele principale care stabilesc modul de utilizare a unui sistem informațional (inclusiv a subsistemelor parte ale acestuia), informația primară care se furnizează în sistem, participanții și atribuțiile participanților la sistem sunt conceptul și regulamentul respectivului sistem informațional, aprobate de către Guvern, iar nu ghidurile metodologice elaborate de către posesorul/deținătorul sistemului dat. În scopul aducerii în concordanță cu reglementările legale respective, la **pct.14** din proiect, în redacția **art.13¹**:

1) la **alin.(4)**, în **prima propoziție** textul „un Ghid elaborat de instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” propunem de substituit cu textul „conceptul și regulamentul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, aprobate de către Guvern, precum și cadrul metodologic subsecvent aprobat de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.”;

2) la **alin.(4)**, **propoziția a doua** propunem să fie exclusă, deoarece considerăm că nu oferă un plus de valoare normei juridice, în condițiile în care modul de utilizare a subsistemelor, informația ce va fi raportată și atribuțiile în acest sens urmează a fi descrise și reglementate în documentele viitorului SINEE – conceptul și regulamentul acestuia;

3) modificările corespunzătoare urmează să fie operate și la **alin.(6) lit.d)** din același art.13¹;

4) pentru asigurarea punerii în aplicare și respectarea art.6 alin.(3¹) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, **art.13¹**, după **alin.(8)**, considerăm necesar de completat cu un alineat cu următorul cuprins:

„(9) Obligațiile de raportare și cele de transmitere a datelor în cadrul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și a subsistemelor informaționale care fac parte din acesta, nu se aplică cu privire la datele care sunt disponibile în alte sisteme și resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate.”;

5) **alin.(12)** necesită a fi exclus, deoarece, în opinia noastră, conține noțiuni și norme cu caracter ambiguu ce contravin prevederilor Legii nr.467/2003. În susținerea acestei obiecții invocăm propunerea de la pct.1 din prezentul aviz. Totodată, considerăm oportun ca normele referitor la asigurarea resurselor financiare necesare creării, administrării, mentenanței și dezvoltării SINEE

urmează să se regăsească în proiectul de act normativ prin care se va aproba conceptul și regulamentul sistemului informațional în cauză.

La Art. II:

3. La **alin.(1) lit.b)**, cuvintele „*va elabora*” propunem să fie substituite cu cuvintele „*va aproba*”, respectând normele de tehnică legislativă și finalitatea urmărită prin dispoziția finală respectivă.

4. La **alin.(5) lit.a)**, prin care se instituie obligația de creare și oferire a profilurilor de utilizatori, cu drepturi de acces relevante, pe platforma SIMVE, atragem atenția că, potrivit redacției art.13¹ alin.(1), cu care se propune de a fi completată Legea nr.139/2018, subsistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (SIMVE) este parte componentă a SINEE. Astfel, considerăm că pentru punerea în aplicare a amendamentelor propuse la Legea nr.139/2018, *se impune completarea dispozițiilor finale din proiect cu o normă expresă, care să prevadă sarcina pentru Guvern de a institui, în un termen rezonabil, SINEE și de a aproba documentele sistemului informațional respectiv.*

5. La **alin.(6) lit.b)**:

1) în corelare cu propunerea de completare a Legii nr.139/2018 cu art.13¹, după cuvântul „*dezvolta*” propunem de completat cu cuvintele „*în cadrul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice*”;

2) cuvintele „*având în vedere cele mai bune și cunoscute practici în domeniu și soluțiile IT disponibile*” considerăm necesar de exclus, deoarece au un caracter declarativ și nu oferă valoare implicită textului de lege;

3) recomandăm substituirea cuvântului „*administrative*” cu cuvântul „*necesare*”, pentru a evita limitarea datelor care vor fi deținute în subsistem la o anumită categorie;

4) textul „*conectarea acestuia la bazele de date a distribuitorilor și, după caz, a furnizorilor de resurse energetice, asigurând operaționalizarea subsistemului informațional*” propunem de substituit cu textul „*asigurarea schimbului de date cu resursele informaționale și, după caz, cu alte baze de date ale distribuitorilor și furnizorilor de energie*”.

6. La **alin.(6) lit.d)** cuvintele „*din momentul stabilirii funcționalității subsistemului informațional SIME*” considerăm necesar de substituit cu cuvintele „*din data punerii în exploatare a subsistemului informațional SIME*”.

Directoare

Digitally signed by Tumuruc Olga
Date: 2023.01.18 20:28:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Olga TUMURUC

Ex.: Dumitru Botea,
e-mail: dumitru.botea@egov.md,
tel.: 061 000 493

SOCIETATEA PE ACȚIUNI MOLDO-RUSĂ
МОЛДАВСКО-РОССИЙСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

SA "MOLDOVAGAZ"

MD-2005, str. Alexandr Pușkin, 64, mun. Chișinău, RM
tel. (+373 22) 578-002, 578-004,
IBAN MD73ML000000002251109248 BC "Moldindconbank"
SA, Filiala Centru mun. Chișinău, cod bancar: MOLDMO2X309,
IDNO: 1003600005148, Capitalul Social: 1 332 908 000 lei

MD-2005, ул. Александр Пушкин, 64, мун. Кишинэу, РМ
тел. (+373 22) 578-002, 578-004,
IBAN MD73ML000000002251109248 КБ «Moldindconbank» АО,
Филиал Центру, мун. Кишинэу, код банка: MOLDMO2X309,
IDNO: 1003600005148, Уставный Капитал: 1 332 908 000 лей

E-mail: office@moldovagaz.md, www.moldovagaz.md

Nr. 02/1-267 din 20.01. 2023
La nr. 07-172 din 12.01.2023

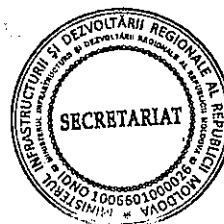
**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

SA „Moldovagaz” a examinat proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) remis spre avizare repetată și comunică, că nu are careva propuneri sau obiecții pe marginea documentului vizat.

**Vicepreședintele
Consiliului de Administrație**

Vitalie ȚURCANU

Ex.: Diana Roșca
Tel.: 22-578-724

SOCIETATEA PE ACȚIUNI MOLDO-RUSĂ
МОЛДАВСКО-РОССИЙСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

SA "MOLDOVAGAZ"

MD-2005, str. Alexandr Pușkin, 64, mun. Chișinău, RM
tel. (+373 22) 578-002, 578-004,
IBAN MD73ML000000002251109248 BC "Moldindconbank"
SA, Filiala Centru mun. Chișinău, cod bancar: MOLDM2X309,
IDNO: 1003600005148, Capitalul Social: 1 332 908 000 lei
E-mail: office@moldovagaz.md, www.moldovagaz.md

МД-2005, ул. Александр Пушкин, 64, мун. Кишинэу, РМ
тел. (+373 22) 578-002, 578-004,
IBAN MD73ML000000002251109248 КБ «Moldindconbank» АО,
Филиал Центру, мун. Кишинэу, код банка: MOLDM2X309,
IDNO: 1003600005148, Уставный Капитал: 1 332 908 000 лей

Nr. 02/1-01 din 03.01. 2023
La nr. 07-6490 din 14.12.2022

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

SA „Moldovagaz” a examinat *proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022)* și Vă prezintă următoarele propuneri la documentul vizat:

1. La art. I pct. 5 noțiunea „consumator final” se modifică și se expune în următoarea redacție „consumator final – consumator casnic sau consumator noncasnic care procură energie pentru consum propriu”, în conformitate cu noțiunile din art. 2 al Legii nr. 107/2016 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică (în continuare – Legea nr. 107/2016), Legii nr. 108/2016 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale (în continuare – Legea nr. 108/2016) și proiectul modificării noțiunii „sărăcie energetică” din prezentul proiect de Hotărâre.

2. La art. I pct. 17:

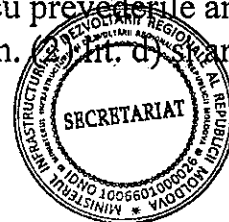
- în titlul Articolului 16 cuvintele „gazului natural” se substituie cu cuvintele „gazelor naturale”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016;

- textul subpct. (1) se modifică și se expune în următoarea redacție: „Cantitățile de energie electrică și de gaze naturale furnizate consumatorilor finali se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare, care sunt legalizate, puse la dispoziție pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, verificate metrologic conform Legii metrologiei nr. 19/2016 și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare.”, în conformitate cu art. 55 din Legea nr. 107/2016, art. 69 din Legea nr. 108/2016, pct. 25 din Regulamentul privind măsurarea gazelor naturale în scopuri comerciale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 297 din 03.06.2022 și conform titlului Articolului 16 din prezentul proiect de Hotărâre.

3. La art. I pct. 19:

- titlul „Articolul 17” se modifică și se expune în următoarea redacție „Articolul 17. Facturarea și accesul la informații privind consumul de energie electrică și de gaze naturale”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016;

- subpct. (1) textul este necesar de redactat în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (2) lit. d), art. 69 alin. (6) din Legea nr. 107/2016, art. 69 alin. (6) lit. d) art. 86 alin. (6) din Legea nr. 108/2016.

4. La art. I pct. 20 textul Articolului 17² se modifică și se expune în următoarea redacție:

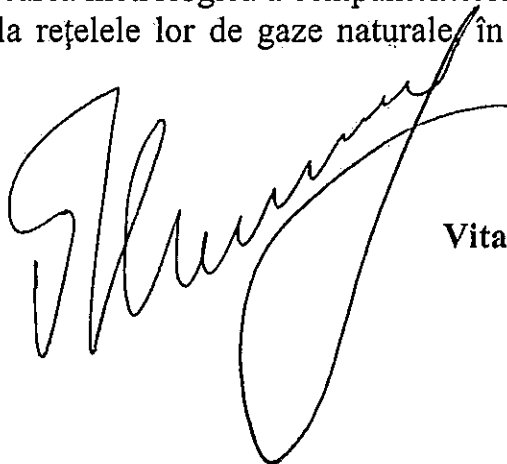
„Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de energie electrică și de gaze naturale

Furnizorii de energie electrică și de gaze naturale sunt obligați să ofere consumatorilor finali factura de plată și informații referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără perceperea unor plăți suplimentare.”,

în conformitate cu art. 69 alin. (8) din Legea nr. 107/2016 și art. 86 alin. (8) din Legea nr. 108/2016.

Totodată, se propune ca prezentul proiect de Hotărâre să fie remis spre avizare și operatorilor sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, întrucât operatorii de sistem sunt responsabili de evidența gazelor naturale, de instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor finali racordați la rețelele lor de gaze naturale, în conformitate cu art. 69 din Legea nr. 108/2016.

Vicepreședintele
Consiliului de Administrație

Vitalie ȚURCANU

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 4389 din 22.12.2022
La nr. 18-23-11931 din 08.12.2022

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare Lege), remis spre avizare de către Cancelaria de Stat (număr unic 910/MIDR/2022), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri și obiecții, după cum urmează:

1. La pct. 5, din definiția „energie” cuvântul „căldură” de substituit cu sintagma „energie termică”.

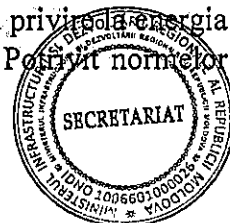
Operarea modificării în cauză este impusă de necesitatea utilizării terminologiei prevăzute de Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, pentru a exclude eventualele interpretări neuniforme.

2. Solicităm menținerea fără modificări a noțiunii de „sărăcie energetică” indicată la punctul 5, articolul 3, deoarece aceasta este o situație care caracterizează consumatorii finali, nu doar consumatorii casnici, astfel cum se propune prin modificarea operată.

3. La pct. 14, art. 13¹, alin. (3) de exclus textul „atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate”, referitor la obligațiile de raportare de către operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică, deoarece titularii de licențe respectivi nu implementează proiecte de investiții nemijlocit la consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale sau de energie termică. În tarifele/prețurile aprobate de ANRE, conform prevederilor legilor sectoriale (cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014, cu privire la energia electrică nr. 107/2016, cu privire la gazele naturale, nr. 108/2016), nu se includ costuri pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali. Nu este judicios ca costurile suportate de operatorii sistemelor de distribuție pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale unui mic număr de consumatori finali să fie suportate de către toți consumatorii finali, prin includerea a astfel de costuri în tarifele reglementate. Fiecare consumator final urmează să suporte costurile pentru modificarea instalațiilor de utilizare pe care le deține sau astfel de costuri să fie acordate din sursele colectate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Operatorii sistemelor de distribuție nu pot fi responsabili de acțiunile sau inacțiunile consumatorilor finali în contextul utilizării eficiente a energiei electrice, termice sau a gazelor naturale.

4. La pct. 17, art. 16:

- de exclus alin. (4), deoarece contravine art. 55 alin. (5) și (5¹) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 și art. 69 alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale. Positiv normelor

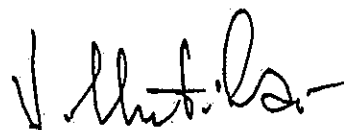
menționate, prin derogare de la prevederile legale, cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici care dețin centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, sunt suportate de către aceștia.

De asemenea, potrivit art. 39 alin. (3) din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016, centrala electrică trebuie să fie echipată cu echipament de măsurare, instalat din contul consumatorului final, deținător al centralei electrice, care să înregistreze diferența dintre cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică și cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de către consumatorul final în cauză. Pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică poate fi utilizat fie un contor bidirecțional, care înregistrează cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, fie două contoare unidirecționale, care să înregistreze separat cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică.

5. La pct. 19 (art. 17), de exclus alin. (1), deoarece obligația operatorilor sistemului de distribuție de a citi lunar indicațiile echipamentelor de măsurare la consumatorii finali, nu a fost anulată de nimeni.

Conform prevederilor Legii cu privire la energie electrică și Legii cu privire la gazele naturale și a actelor normative de reglementare aprobate de ANRE, operatorii de sistem sunt obligați să citească lunar indicațiile echipamentelor de măsurare. Consumatorul final nu are obligații de autocitire a indicațiilor echipamentelor de măsurare și prin Legea cu privire la eficiența energetică nu urmează a fi impuse astfel de obligații. Or, aceasta ar veni în contradicție cu prevederile legilor sectoriale menționate supra.

Potrivit art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Veaceslav UNTILA
Director general

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 184 din 18.01.2023
La nr. 07-172 din 12.01.2023

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md
denis.bosii@midr.gov.md

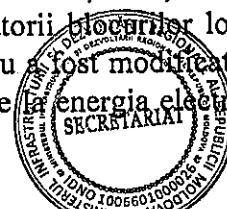
Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare Lege), remis spre avizare repetată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (**număr unic 910/MIDR/2022**), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri:

1. La pct. 14, art. 13¹, alin. (3) de exclus textul „*atât la consumatorul final*”, referitor la obligațiile de raportare de către operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică, deoarece titularii de licențe respectivi nu implementează proiecte de investiții nemijlocit la consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale sau de energie termică. În tarifele/prețurile reglementate aprobate de ANRE, conform prevederilor legilor sectoriale (Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014, Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016, Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016) nu se includ costuri pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali. Nu este judicios ca, costurile suportate de operatorii sistemelor de distribuție pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale unui mic număr de consumatori finali să fie suportate de către toți consumatorii finali, prin includerea a astfel de costuri în tarifele reglementate. Fiecare consumator final urmează să suporte costurile pentru modificarea instalațiilor de utilizare pe care le deține sau astfel de costuri să fie acordate din sursele colectate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Operatorii sistemelor de distribuție nu pot fi responsabili de acțiunile sau inacțiunile consumatorilor finali în contextul utilizării eficiente a energiei electrice, termice sau a gazelor naturale.

În cazul în care Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale consideră oportun ca operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică să implementeze proiecte de eficiență energetică la consumatorii finali din contul profitului întreprinderilor, după cum este argumentată de către autorii proiectului în tabela de sinteză faptul neacceptării propunerii înaintate de către ANRE, atunci considerăm necesar a fi completat textul normei propuse de autori cu precizarea expresă: „(...) atât la consumatorul final din contul profitului întreprinderii”. Or, în caz contrar acest fapt nu rezultă clar din textul proiectului și va genera divergențe de interpretare la etapa implementării acestuia.

2. La pct. 17, art. 16, de exclus alin. (4), deoarece contravine art. 55 alin. (5) și alin. (5¹) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 și art. 69 alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016. La consumatorii casnici echipamentele de măsurare se montează de către operatorii sistemelor de distribuție, dar nu de către antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora.

În acest context, este oportun de examinat Ordinul Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nr. 63 din 23.06.2010, care a creat neînțelegeri dintre dezvoltatorii blocurilor locative și operatorii rețelelor de distribuție pe parcursul perioadei 2013-2020, până nu a fost modificat Ordinul respectiv, care nu corespundea cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu

Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016 la capitolul procurării și montării echipamentelor de măsurare.

La fel alin. (5) De expus în următoarea redacție: *"(5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) și conform prevederilor stabilite în actele normative sectoriale."*

3. La pct. 19, art. 16², alin. (2) la sfârșit, după sintagma „la fiecare corp de încălzire în parte” de adăugat sintagma „în condițiile în care se demonstrează eficiența instalării repartitoarelor din punct de vedere economic”.

4. La pct. 20, art. 16³, alin. (2), sintagma: „Prin derogare de la prevederea respectivă, distribuitorul de energie termică și/sau răcire este exceptat de obligația adaptării echipamentelor de măsură sau repartitoarelor de costuri pentru citirea de la distanță în condițiile în care demonstrează că măsura nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.” **de substituit cu sintagma:** „în condițiile în care distribuitorul de energie termică și/sau răcire demonstrează că măsura este eficientă din punct de vedere al costurilor.”

Substituirile enunțate la pct. 3 și 4 sunt necesare și oportune, deoarece titularul de licență trebuie să demonstreze că cheltuielile privind implementarea acestor măsuri, sunt justificate legal și eficiente din punct de vedere economic, astfel încât să nu provoace majorarea nejustificată a cheltuielilor ce urmează a fi incluse în tarifele la energia termică și drept consecință, vor contribui la majorarea nejustificată a tarifelor pentru furnizarea energiei termice. În caz contrar nu se respectă principiul stabilit de Lege „eficiență maximă la costuri minime”.

5. La pct. 19, art. 16², alin. (5) lit. b) de exclus sintagma: „în cazul în care casa scărilor și coridoarele sunt echipate cu corpuri de încălzire”, or repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ urmează să fie efectuat în corespundere cu particularitățile constructive ale blocului locativ, indiferent de faptul dacă scările și coridoarele sunt dotate cu corpuri de încălzire. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică a fost aprobată prin Ordinul MIDR nr. 184 din 31.10.2022.

6. La pct. 24, art. 16³, alin. (2) de exclus, or prevederile enunțate contravin art. 17³ alin. (1).

7. La art. 26, alin. (6), lit. a) de exclus cuvintele „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”.

8. La pct. 35, anexa nr. 8 pct. (2) de exclus, or prevederile enunțate contravin cu art. 40 alin. (2) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care prevede că, „În sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași”.

9. La art. II Dispoziții finale și tranzitorii, alin. (8) instalarea repartitoarelor de costuri vizează sistemul de distribuție intrabloc și constituie lucrări după punctul de delimitare. În conformitate cu art. 5 din Legea nr. 92 din 29.05.2014 *Punct de delimitare – loc în care instalația de utilizare a energiei termice se racordează la rețeaua termică și în care patrimoniul consumatorului și patrimoniul unității termoelectrice se delimitează, în funcție de dreptul de proprietate, sau loc în care se delimitează, în funcție de dreptul de proprietate, patrimoniile unităților termoelectrice.* Art. 21 lit. c) din Legea nr. 1324/1993 privatizării fondului de locuințe (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 26-27, art. 176.), cu modificările și completările ulterioare, stabilește *Punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor interne din blocul locativ și a rețelelor și instalațiilor publice sînt: c) la rețelele de încălzire centrală – ultimele flanșe de la a treia și a patra vană după blocul de elevator.*

Art. 4 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 913/2000 condominiului în fondul locativ (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 130-132, art. 915), *Punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor*

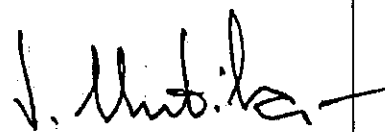
interne din condominiu și a rețelelor și instalațiilor publice sunt: c) la rețelele de încălzire centrală – ultimele flanșe de la a treia și a patra vană după blocul de elevator.

Pct. 36 din Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 23/2017 din 26.01.2017 prevede că *Punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorului casnic de instalațiile de utilizare a energiei termice ale furnizorului se stabilește la ieșirea din echipamentul de măsurare instalat la consumatorul casnic în funcție de delimitarea patrimoniului. În cazul consumatorilor casnici, punctul de delimitare se indică în contractul de furnizare a energiei termice. 5) Delimitarea la limita incintei se face astfel:*

a) la limita gardului centralei, în cazul alimentării consumatorului direct dintr-o centrală termică sau centrală electrică de termoficare prin conducte, ce îl alimentează în exclusivitate; b) la limita incintei consumatorului, în cazul alimentării acestuia prin intermediul unor puncte termice centrale amplasate în afara incintei acestuia, și din care se alimentează mai mulți consumatori; c) la limita peretelui exterior al punctului termic individual (PTI), în cazul în care PTI se află în gestiunea furnizorului, amplasat în subsoluri tehnice ale consumatorilor; d) ultimele flanșe la vanele 3, 4 ale nodului de elevator sau ventilele după nodul de evidentă în cazul în care acestea se află în gestiunea furnizorului; e) la limita peretelui exterior al clădirii, în cazul clădirilor fără subsol; f) la limita stației termice; g) la robinetul de pe racordul consumatorului din conducta de distribuție, în cazul în care rețelele termice care alimentează mai mulți consumatori sânt amplasate în subsoluri tehnice sau trec incintele consumatorilor.

Prin prisma legislației în vigoare, executarea lucrărilor după punctul de delimitare nu sunt o obligativitate pentru întreprinderea titular de licență, *costurile aferente serviciului de distribuție și furnizare a energiei termice sunt constituite din cheltuielile necesare și justificate de la punctul de intrare în rețeaua termică până la punctul de delimitare între rețeaua termică și instalațiile de utilizare a energiei termice ale consumatorilor*, astfel nu este echitabil cheltuielile pentru lucrările de instalare a repartitoarelor să fie acceptate în tariful reglementat pentru energia termică și să fie suportate inclusiv de consumatorii care nu vor beneficia de asemenea instalații.

10. Alin. (10) lit. a) din art. II de expus în următoarea redacție: „*lit. a) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și organul central de specialitate în domeniul energiei în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va elabora un model al raportului și conținutul său indicativ, care vor fi utilizate de operatorii de sistem din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale*”, deoarece această instituție cunoaște de care rapoarte are nevoie și respectiv urmează să elaboreze un astfel de model de raport pentru operatorii de sistem, care va fi ulterior utilizat de Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și organul central de specialitate în domeniul energiei conform necesităților, fără a implica ANRE în acest proces.

Veaceslav UNTILA
Director general

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-03-7849 din 19.12.2022

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-23-11931 din 8 decembrie 2022, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022)*, autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Director general

Digitally signed by Musteață Alexandru
Date: 2022.12.19 14:02:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru MUSTEAȚĂ

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1

Tel: (00373 22) 234-350

e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-04-276 din 17.01.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

secretariat@midr.gov.md

denis.bosii@midr.gov.md

Urmare demersului nr. 07-172 din 12 ianuarie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat **repetat** proiectul de hotărâre a Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022)*, autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Director general

Alexandru MUSTEAȚĂ

Digitally signed by Musteață Alexandru

Date: 2023.01.17 13:17:23 EET

Reason: MoldSign Signature

Location: Moldova

Executor Vitalie Manole, tel. 022-222-350

e-mail: vitalie.manole@app.gov.md

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMoeLECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 1003600026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML000000002251326642
B.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”
Capitalul social: 554051660 lei

Правительство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMoeLECTRICA” A.O.
MD-2024, мун. Кишинэу, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Фискальный код: 1003600026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML000000002251326642
Б.С. „Молдиндконбанк” А.О., отделения „Буребиста”
Уставный капитал: 554051660 лей

Nr. 79/118 din 19.01.2023,
La nr. 07-1742 din 12.01.2023

Doamnei Lilia Dabija
Secretar general
Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md
denis.bosii@midr.gov.md

Copie: Agenția Proprietății Publice
e-mail: correspondenta@app.gov.md

Stimată Doamnă Secretar de Stat,

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că a examinat repetat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și comunică lipsă de obiecții sau propuneri suplimentare la cele expuse anterior prin adresarea nr. 79/2078 din 28.12.2022.

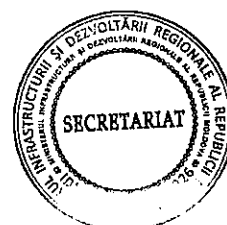
Cu respect,

Director general al întreprinderii

Vasile LEU

Ex. Gherșun Natalia
022.436.472

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMoeLECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 1003600026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML000000002251328842
B.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”
Capitalul social: 554051660 lei

Правительство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMoeLECTRICA” A.O.
MD-2024, мун. Кишинэу, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Фискальный код: 1003600026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML000000002251328842
В.С. „Moldindconbank” A.O., отделения „Burebista”
Уставный капитал: 554051660 лей

Nr. _____ din _____
La nr. 07-6490 din 14.12.2022

Doamnei Lilia Dabija
Secretar general
Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md

Copie: **Agenția Proprietății Publice**

e-mail: office@app.gov.md

galina.renchez@app.gov.md

Stimată Doamnă Secretar de Stat,

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și propune următoarele modificări la proiectul prezentat:

La Art. I:

1. pct. 5:

1) noțiunea „energie” de exclus, deoarece aceasta se regăsește în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică;

2) la noțiunea „parte obligată” sintagma „furnizor de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră (în continuare – furnizori de energie termică)” de a substitui cu sintagma „distribuitor de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (în continuare – distribuitori de energie termică)”, reieșind din faptul că distribuitorii instalează echipamente de măsurare, etc, iar furnizorii au obligația doar de a încheia contracte de furnizare;

2. pct. 10 sintagma „furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării” de a substitui cu sintagma „distribuitor de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”.

3. pct. 13 este greșit expusă redacția actuală a Legii nr. 139/2018, respectiv trebuie reformulat după cum urmează:

„la alineatul (1), litera a), cuvintele „și aprobă planuri locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice,””;

la pct. 14 la alineatul (3), din art. 13¹ sintagma „Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică” de a substitui cu sintagma „distribuitorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014”;

4. la pct. 14 la alineatul (5), litera a) din art. 13¹ sintagma „apă caldă menajeră” de a substitui cu sintagma „prepararea apei calde menajere”, așa cum se prevede la pct. 18. Totodată, nu este clar cum furnizorii de energie termică vor asigura adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice, deoarece conform prevederilor Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică și Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, consumatorii alții decât cei casnici instalează echipamentele de măsurare din contul său;

5. la pct. 17 denumirea art. 16 se substituie cu cuvintele "Evidența energiei electrice, termice și a gazului natural și măsurarea energiei electrice și a gazului natural", deoarece conținutul art. 16 se referă, inclusiv, la evidența energiei termice;

6. la pct. 18:

1) art. 16¹, este necesar de a reformula sintagma „Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif”, deoarece distribuitorul are obligația de a instala echipamente de măsurare doar la consumatori casnici, respectiv distribuitorul suportă cheltuielile respective, care ulterior sunt incluse în tarif;

2) nu este clară denumirea art. 16²; „Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice ...”;

3) nu este clar sensul alineatului (1) din art. 16², inclusiv și sensul noțiunilor „clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice”, „unitate a clădirii”;

4) la alineatul (3) din art. 16² de a substitui sintagma „pentru încălzire furnizată” cu „furnizate pentru încălzire”;

5) la alineatul (4) din art. 16² nu sînt clare sensurile sintagmelor „unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă” și „o sursă centrală de producere a apei calde menajere, de bloc sau de cartier”;

6) la art. 16² numerotarea alineatelor este incorectă (se dublează alineatul (4));

7) la art. 16² alineatul (4) este necesar de a reformula deoarece nu este clar ce se are în vedere. Totodată, conform cadrul legal, distribuitorii de energie termică au obligația de a dota fiecare bransament termic cu echipamente de măsurare a energiei termice pentru evidența consumului de apă caldă menajeră, nu și la fiecare consumator final (apartament);

8) la art. 16² alineatul (4) (care urmează fi alineatul (5)) este necesar de a reformula deoarece nu este clar ce înseamnă „alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice”, „contabilitatea consumului individual”, „repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia”, „căldură radiată de instalațiile clădirii”;

9) la alineatul (2) din art. 16³ sintagma „de servicii” de exclus, de a substitui sintagma „al costurilor” cu sintagma „economic”, cuvîntul „operația” de înlocuit cu cuvîntul „măsura”;

7. la pct. 19:

1) la art. 17 în denumire de a substitui sintagma „electricitate” cu sintagma „energie electrică”;

2) la art. 17 alineatul (1) de a substitui sintagma „de electricitate” cu sintagma „energie electrică”;

8. la pct. 20:

1) la alineatul (1) din art. 17¹ sintagma „de servicii” de exclus. De a substitui cuvîntul „utilizatorilor” cu cuvîntul „consumatorilor”. De a substitui sintagma „serviciul de furnizare a energiei termice” cu sintagma „energie termică”. Nu este clar, cine sunt „ocupanți”, urmează a fi adus în concordanță cu noțiunile utilizate în cadrul legal (spre ex. locatari, arendași, chiriași). De a substitui cuvîntul „primește” cu cuvîntul „consumă”;

2) la alineatul (2) din art. 17¹ nu este clar cine sunt și care este diferența dintre „consumatorul” și „utilizatorul final”, urmează a fi utilizată o singură noțiune. Nu este clar ce înseamnă „sub-măsurarea consumului”;

3) la alineatul (3) din art. 17¹ nu este clar ce înseamnă „alocatoarele de cost” și care este diferența dintre acestea și „repartitoarele de cost”. Urmează a fi utilizată aceeași noțiune. De a substitui cuvîntul „utilizatorului” cu cuvîntul „consumatorului”;

4) la art. 17² de a substitui sintagma „de electricitate” cu sintagma „energie electrică”;

5) la art. 17³ în denumire după cuvîntul „consumului” de a completa cu sintagma „de energie termică”;

9. la pct. 27 (Anexa 2):

1) la pct. 2, litere (b) și (e) de a substitui sintagma „articolului 71” cu sintagma „articolului 71”;

2) la pct. 5, litera (a) de a substitui sintagma „articolului 71” cu sintagma „articolului 71”;

10. la pct. 28 (Anexa 8):

1) la pct. 1 de a substitui cuvîntul „utilizatorilor” cu cuvîntul „consumatorilor”;

2) la pct. 2 de a substitui cuvintele „utilizatorilor” și „clienții” cu cuvîntul „consumatorilor”;

3) la pct. 3 de a substitui cuvîntul „utilizatorilor” cu cuvîntul „consumatorilor”;

4) la pct. 3, litera (a) de a substitui sintagma „prețurile reale actuale” cu sintagma „tariful real actual”, de a substitui cuvîntul „căldurii” cu sintagma „energiei termice”;

5) la pct. 3, litera (b) de a substitui cuvîntul „utilizatorii” cu cuvîntul „consumatorii”;

- 6) la pct. 3, litera (c) de a substitui cuvântul "utilizatorilor" cu cuvântul "consumatorilor";
- 7) la pct. 3, litera (d) de a substitui cuvântul "clienților" cu cuvântul "consumatorilor", cuvântul "utilizatorilor" cu cuvântul "consumatorilor";
- 8) la pct. 3, litera (f) de a substitui cuvântul "utilizator" cu cuvântul "consumator", cuvântul "utilizatori" cu cuvântul "consumatori".

La Art. II – Dispoziții finale și tranzitorii:

1. La pct. (5) litera c) de a substitui sintagma „furnizorii de energie termică” cu sintagma „distribuitorii de energie termică”, reieșind din faptul că distribuitorii instalează echipamente de măsurare, furnizorii doar facturează;
2. la pct. (7) litera b) nu este clar cum distribuitorii de energie termică vor adapta citirea la distanță a repartitoarelor de costuri sau cum le vor înlocui cu unități ce pot fi citite la distanță, precum și care este mecanismul de restituire a acestor cheltuieli;
3. este necesar de prevăzut aducerea în concordanță a Legii 139/2018 cu privire la eficiență energetică cu cadrul legal existent, pentru a exclude interpretarea greșită a acesteia.

Reieșind din cele expuse, considerăm necesară definitivarea proiectului legii conform propunerilor, în special a punctelor 18, 20, 28 din Art. I.

Cu respect,

Director General al întreprinderii (interimar)

Vasile LEU

Digitally signed by Leu Vasile
Date: 2022.12.28 17:20:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Gherșun Natalia
022 436 472